

jedanaestorica

pred zlatnim vratima

«Figaro litteraire» već dvadeset težavanja intelektualnog i telesnog godina donosi najbolje pismene zadatke sa maturu u Parizu. Od najbolje ocenjenih radova odabiraju se oni koje su napisali najmladi kanđdaci (16 god.), a objavljivaju se radovi onih koji su sa najboljim uspehom položili ispit.

U ovom broju donosimo prevod jednog od najbolje ocenjenih radova na ovogodišnjoj maturi.

* *

Na temu:
»Antečki narodi su rado govorili da je ne znaju ni čitati ni plivati vrhunac neznanja.

Uobičajeno je da se moderne omladina bavi sportom. Smatraju li da ste fizičkom kulturom obogačili duh i oplemenili dušu?

Šešnjevostodan Žan Mišel Garde napisao je ovaj rad:

Otkako su početkom ovog veka pod rukovodstvom Pjera de Kubertena oživljene »Olimpijske igre», malo imaju ljudi koji ne mare za sport, kojima sport ne znači ništvo. Naravno, ima ih koji preziru sport, ali se o njemu ipak govoriti, a to je znak slave. Brojni su i sportski dogadjaji koji bacaju u zasenak poslednje odluke ministarstava, ako je verovati prvim stranicama dnevnih listova. Ne treba da komentarišemo taj detalj, dovoljno je da ga registrujemo i to će nas neminovno dovesti do konstatacije da se sport danas izmenjuje brzo razvija. Izreka antičkih načoda »Mens sana in corpore sanco» potpuno vrijedi. Telesno vađanje koje je propisivao Rable primjenjuje se više nego ikada ranije.

Glavni argumenat pristalica sporata je pozivanje na potrebu uravno-

rednu tezu Pjera Huga u »Dialogu sa vidljivim«, — dijalek, moglo bi se reći da je sport u našem doba neka vrsta besplatne »umetnosti i šljepote« za svakoga ko god naide. Zatо ne raduj, kad vidimo nekog neugodnog radnika, čoveka sa ulice, koji je ponajmanje umetnički nastrojen, kako se odusevljava skladnom muskulaturom, savršenim skokom ili lepim dodavanjem loptice u fudbalu i tako inačinkom više.

»Joj, kako je to lepo! Sport postoji nedeljni kurse estetike za male i odrašće i vrlo je dobro što tako.

Sport može da obogati i intelektualni smisao za mera, zato što nalaze da se postigne najveći mogući efekat sa najmanjim ulaskom truda, kako bi rekao ekonomist. Monterlan koriči mladog Peronija zbog toga što nije znao da odmeti svoj napor i što je misto da je dobro ako bude treća dosta reske.

Da li je ona u stanju da obogati intelekt, da oplemeni dušu i da je doveđe do mudrosti?

U svojim »Olimpijadama« Anri de Monterlan veliči to što smatra da je najveći dar sporta: smisao za lepo i smisao za drugarstvo. To me dodaje još i smisao za smerevu. Lepota obogaćuje duh, prijateljstvo opitemljuje dušu. Da razmatrimo malo to da otkrije.

Lepota. Skoro bismo mogli da tvrdimo da je sport privak teorije larpurizma. Monterlan voli da opeva usamljeni napor mladog atletičara koji u sutoru triči putem stadijona, ne rečeš ni za kakvin rekordom, prosto »for the pleasure of the thing«, kako bi Englezi rekli. »Još je lepše kad je nekorion,« trubio bi Sirano. Najveća zasluga lepote je u tome što se nudi svima, rekao bih svim duževnim slojevima, a najviše bilo vođe da kažem proletarima. Jer u doba u kome je umetnost lukšuz, u kome je nameštaj strogo funkcionalan, a dekorisanje, kao dodatak, treba seboj plati, da, opet bez zataškavanja: umetnost postajne prilaza dobro situiranih socijalnih kljasa, dok su naprotiv, ranije, najmanji milije za sto, najprostiji seoski nameštaj, najmanju knjigu, veži, rezbarili ili bojili živim bojama (vidi izvan-

rednu tezu Pjera Huga u »Dialogu sa vidljivim«), — dijalek, moglo bi se reći da je sport u našem doba neka vrsta besplatne »umetnosti i šljepote« za svakoga ko god naide. Zatо ne raduj, kad vidimo nekog neugodnog radnika, čoveka sa ulice, koji je ponajmanje umetnički nastrojen, kako se odusevljava skladnom muskulaturom, savršenim skokom ili lepim dodavanjem loptice u fudbalu i tako inačinkom više.

»Joj, kako je to lepo! Sport postoji nedeljni kurse estetike za male i odrašće i vrlo je dobro što tako.

Sport može da obogati i intelektualni smisao za mera, zato što nalaze da se postigne najveći mogući efekat sa najmanjim ulaskom truda, kako bi rekao ekonomist. Monterlan koriči mladog Peronija zbog toga što nije znao da odmeti svoj napor i što je misto da je dobro ako bude treća dosta reske.

Da li je ona u stanju da obogati intelekt, da oplemeni dušu i da je doveđe do mudrosti?

U svojim »Olimpijadama« Anri de Monterlan veliči to što smatra da je najveći dar sporta: smisao za lepo i smisao za drugarstvo. To me dodaje još i smisao za smerevu. Lepota obogaćuje duh, prijateljstvo opitemljuje dušu. Da razmatrimo malo to da otkrije.

Lepota. Skoro bismo mogli da tvrdimo da je sport privak teorije larpurizma. Monterlan voli da opeva usamljeni napor mladog atletičara koji u sutoru triči putem stadijona, ne rečeš ni za kakvin rekordom, prosto »for the pleasure of the thing«, kako bi Englezi rekli.

»Još je lepše kad je nekorion,« trubio bi Sirano. Najveća zasluga lepote je u tome što se nudi svima, rekao bih svim duževnim slojevima, a najviše bilo vođe da kažem proletarima. Jer u doba u kome je umetnost lukšuz, u kome je nameštaj strogo funkcionalan, a dekorisanje, kao dodatak, treba seboj plati, da, opet bez zataškavanja: umetnost postajne prilaza dobro situiranih socijalnih kljasa, dok su naprotiv, ranije, najmanji milije za sto, najprostiji seoski nameštaj, najmanju knjigu, veži, rezbarili ili bojili živim bojama (vidi izvan-

Oko petnaestog se u redakciji nakupi vrlo mnogo materijala. Sadržici unapred razgledaju u pričatim galerijama slike koje će se tek izložiti, pa je časopis uglavnom, sasvim aktuelan kada se prvi put javi. Njegde na drugom mestu u sveru nema tako ažurnog umetničkog časopisa.

Casopis se čita i u Evropi, jer je Amerika postala glavno tržište za savremenu evropsku umetnost. Na taj način nije usiće iznenaditi.

dajuća činjenica da se štampa u tirazu od 20.000 primjeraka, dok je traža najpoznatijih evropskih časopisa te veste daleko manji.

Izdavač smatra da je uspeh poslednjeg time što je časopis vrlo jeftin, iako su grafidske usluge izražito skupe. Honorar saradnika je neobično mal, većina saraduje iz pacije. Ipak, razliku u ceni pokriva oglasi.

„razgledi“ 1

Prvih dana septembra ove godine izlazio je u Skoplju prvi broj časopisa za umetnost, kulturu i društvena pitanja »Razgledi«. To je časopis mladih, njeni preterani reči avangardnih, makedonskih pisaca i umetnika nastao fuzijom petnaestogodišnjeg lista koji je nosio isto ime i časopisa »Mlada literatura«. U podnosa »Razgledi« nose oznaku — serija tretia —

Glavni i odgovorni urednik je Kolé Čašule.

Od priloga objavljenih u ovom broju istakli bismo prouzu Vlade Uroševića (»Znicu«), pesmu »O crnici u arapiju« u poohode Radovana Pavlovića, razmišljanja istaknutog i istaćenog pripovedača Dimitrija Soleva o proizi Vladičinje Vilf i pesnički prevod Ganeta Todorovića R.M. Rilkeove »Pesme o ljubavi i smrti korneta Kristofa Rilkea«.

Zeleni bismo da u sledećim brojevima vidimo i likovne priloge.

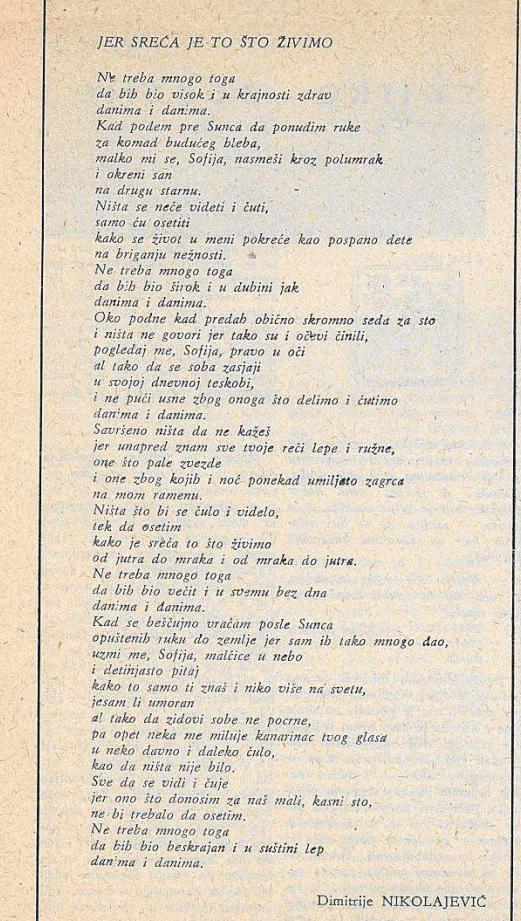
polja

MESEČNIK ZA KULTURU I UMETNOST / GOD. IV, 1958,
BROJ 34 / REDAKCIJSKI KOLEGIJUM: IVAN HOROVIC, JASNA MELVINGER, BOGDANKA POZNANOVIC, DEJAN POZNANOVIC, MILETA RADOVANOVIC I FLORIKA STEFAN / GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: DEJAN POZNANOVIC / UMETNICIKA OPREMA: IVAN HOROVIC / VINJETE: DIMITAR CUDOV / LIST IZDAJE NOV. I IZD. PRED: »PROGRES« N. SAD. M. GORKOG 20/1 / TEK. RACUN 151-11-1-514 / REDAKCIJA I ADMINISTRACIJA: N. SAD. M. GORKOG 20/1, TEL. 35-59, 49-67 / UREDNICI PRIMARNI PONEDELJKOM / ODD 12-14 SATI / RUKOPISI SE NE VRACAJU / CENA PRI-MERKA 20 D. GOD. PRETPLATA 200 D. / STAMPA »KOSTA ŠOKICA«, N. SAD. B.R. RIBNIKARA 14.

JER SREĆA JE TO ŠTO ŽIVIMO

Ne treba mnogo toga
da bih bio visok i u krajnosti zdrav
danima i danima.
Kad podem pre Sunca da ponudim ruke
za komad budućeg bleba,
malko mi se, Sofija, nasmeši kroz polumrak
i okreni san
na drugu starnu.
Ništa se neće videti i čuti,
samо ču osjetiti
kako se život u meni pokreće kao pospano dete
na brižnjak neznanosti.
Ne treba mnogo toga
da bih bio širok i u dubini jak
danima i danima.
Oko podne kad predab obično skromno seda za sto
i nista ne govori jer tako i očevi činili,
pogledaj me, Sofija, pravo u oči
ak to da se soba zasjavi
u svojoj dnevnoj teskobi,
i ne puči usne zbog onoga što delimo i čutimo
danima i danima.
Savršeno ništa da ne kažeš
jer unapred znam svu svoje reti lepe i ružne,
one sile zvezde
i one zbog kojih i noć ponekad umiljato zagra
na mom ramenu.
Ništa što bi se čulo i video,
tek da osetim
kako je srta to što živimo
od jutra do mraka i od mraka do jutra.
Ne treba mnogo toga
da bih bio veći i u svemu bez dna
danima i danima.
Kad se bešišujo vraćam posle Sunca
opušteni ruku do zemlje jer sam ib takto mnogo dao,
uzmi me, Sofija, malice u nebo
i definjasto pitaj
kako to samo ti znas i niko više na svetu,
jesam li umoran
ak tako da zidovi sobe ne počne,
pa opet neka me mituje kanarična tvog glasa
u neko dobro i daleko čido,
kao da ništa nije bilo.
Sve da se vidi i čuje
jer ono što donosi za naš mali, kasni sto,
ne bi trebalo da osetim.
Ne treba mnogo toga
da bih bio beskrabat i u sušini lep
danima i danima.

Dimitrije NIKOLAJEVIĆ

451
12 487/63